

Akt nr:

P-E1a-0306

AUP-E1a-0306

168

P

1*0306

5-970

11627

Subst. till

H. Lantbruksstyrelsen

den 5 JULI 1923

KONTRAKT.

Sedan Kungl. Maj:t den 13 april 1923

för

sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn för torrläggning av mark inom
Färnsås och Höghults byar i Öxabäcks socken av

ÄLVSBORGS LÄN,

14 255

ej mindre fastställt en av Statens Lantbruksingenjör C.B. Carlson
den 29 augusti 1922 upprättad plan med därtill hörande kostnadsförslag, än även
beviljat *dels lån* med tvåtusenfemtio/2.050/

kronor att utgå från odlingslånefonden och *dels statsbidrag* utan återbetalningsskyldighet med
ettusentjugo/1.020/

kronor att utgå från

allmänna avdiktningensanslaget, hvar undertecknad, som enligt företett
protokoll, hållet den 11 april 1923,
av vederbörande intressenter utsetts till arbetsstyrelse ~~förtroendeman~~ för företaget,
med Kungl. Lantbruksstyrelsen, å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, avslutat följande kon-
trakt, varigenom jag för egen del samt å vederbörande intressenters vägnar åtag och för-
bind mig oss.

1:o) att utföra företaget i noggrann överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen
med de ändringar däri, varom Lantbruksstyrelsen efter framställning må besluta,

204
23

att vid företagets utförande underkasta ^{mig}_{oss} alla de villkor och den kontroll, som av Kungl. Maj:t eller Lantbruksstyrelsen provas lämpliga och nödiga, samt att gällda alla de av statsmedel icke utgående kostnader, som härav kunna förorsakas,

att påbörja vattenavlednings- och avdikningsarbetet före den 1 september 1923 ,
att fullborda samma arbete senast den 1 september 1926 ,
att fullborda odlingsarbetet senast den 1 september 1929 ,
att genom egna kontanta tillskott, materialier, arbete eller på annat sätt bestrida, vad utöver för ändamålet beviljade statsmedel kan erfordras för företagets fullbordande, samt
att vederbörligen underhålla det utförda arbetet, vad angår det vattenavlednings- och avdikningsarbete, vartill lån från odlingslånefonden beviljats, så länge någon del av lånet återstår ogulden, samt beträffande det vattenavlednings- och avdikningsarbete, vartill statsbidrag utan återbetalningsskyldighet beviljats, intill dess sådan underhållsskyldighet kan varda andra i laga ordning ålagd eller ^{ja}_{vi} från underhållsskyldigheten befriats;

2:o) att i händelse avvikelse, utan därtill erhållet vederbörligt tillstånd, skett från den fastställda arbetsplanen, eller arbetet icke blivit fullbordat inom därför bestämd tid och Lantbruksstyrelsen ej heller meddelat anstånd med detsammans utförande, eller Kungl. Statskontoret skulle finna den säkerhet, som blivit för lånet ställd, icke vidare nöjaktig och ny säkerhet, som av Statskontoret godkännes, icke varder inom bestämd tid avlämnad, eller den bestämda annuiteten icke varder i behörig tid erlagd, låta det ankomma på Kungl. Maj:t att inställa all vidare utbetalning av statsmedel samt att återfordra, vad därav uppburits — beträffande lånet dock endast därest detta icke redan blivit fördelat på vederbörande fastigheter och antecknat i jordeboken — att på en gång eller efter hand inbetalas till Statskontoret inom den tid, som bestämmes av Kungl. Maj:t, ävensom att å sålunda lyftade och återburna medel jämväl erlagga fem procent årlig ränta från lyftningsdagen, till dess återbetalning sker;

3:o) att för den tjänsteman, som av Lantbruksstyrelsen förordnas att verkställa besiktning eller avsyning av arbetet, uppvisa den för företaget fastställda planen med därtill hörande betänkande jämte plan- och profilritningar;

4:o) att ifråga om tid för lyftande av statsmedlen i mån av arbetets fortgång ställa ^{mig}_{oss} till efterrättelse vad Lantbruksstyrelsen därutinnan bestämmer, och skall, därest icke Kungl. Maj:t med avseende å särskilda förhållanden prövar skäligt annorlunda förordna, någon del av statsmedlen innestå i Statskontoret, intill dess vattenavlednings- och avdikningsarbetet vederbörligen avsynats och godkänts;

5:o) att vid avslutandet av detta kontrakt till Lantbruksstyrelsen överlämna bestyrkt kopia av de gillade ritningarna för arbetet samt bestyrkta avskrifter av därtill hörande godkänt betänkande och kostnadsförslag för att förvaras i Lantbruksstyrelsens arkiv, ävensom att, därest någon avvikelse från den fastställda planen under arbetets utförande med vederbörlig tillåtelse vidtagits, innan sista delen av statsmedlen lyftas, till Lantbruksstyrelsen överlämna fullständig beskrivning jämte ritning utvisande, huru arbetet i följd av dylik avvikelse utförts;

6:o) att bestrida eller gottgöra alla kostnader, av vad beskaffenhet de vara må, som i följd av de för företaget erhållna statsmedel föranletts Statskontoret;

7:o) att för fullgörande av detta kontrakt ävensom, ifall mot kontraktet brytes, för återbäring av lyftat statsbidrag ställa sådan säkerhet, som av Lantbruksstyrelsen godkännes, samt att för odlingslånet ävensom, ifall mot kontraktet brytes, för återbäring av därav lyftade medel avlämna sådan skuldförbindelse, som av Statskontoret godkännes.

Härav äro två lika lydande exemplar upprättade, av vilka vardera kontrahenten tagit ett.

Färdigt den 8 maj 1923.

J. A. Johansson Emil Gabrielsson

Att

J. A. Johansson och Emil Gabrielsson

i bägges vår närvaro egenhändigt undertecknat förestående kontrakt, intygas:

Karl Th. Bengtsson

Adress: Håghult Oxabäck

Jenny Bengtsson

Adress: Håghult Oxabäck

Med stöd av Kungl. brevet den 13 april
1923 antager Kungl. Lantbruksstyrelsen
å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, detta
kontrakt.

Stockholm den 31 juli 1923.

Gunnar Holmström

M. J. Smith

föredragande

P 1-0306

Enskrift

Ceremoni Kongl. Majtens näriga äro den 13
april 1925 fastslått till eftermiddag vid arbet-
ets utförande.

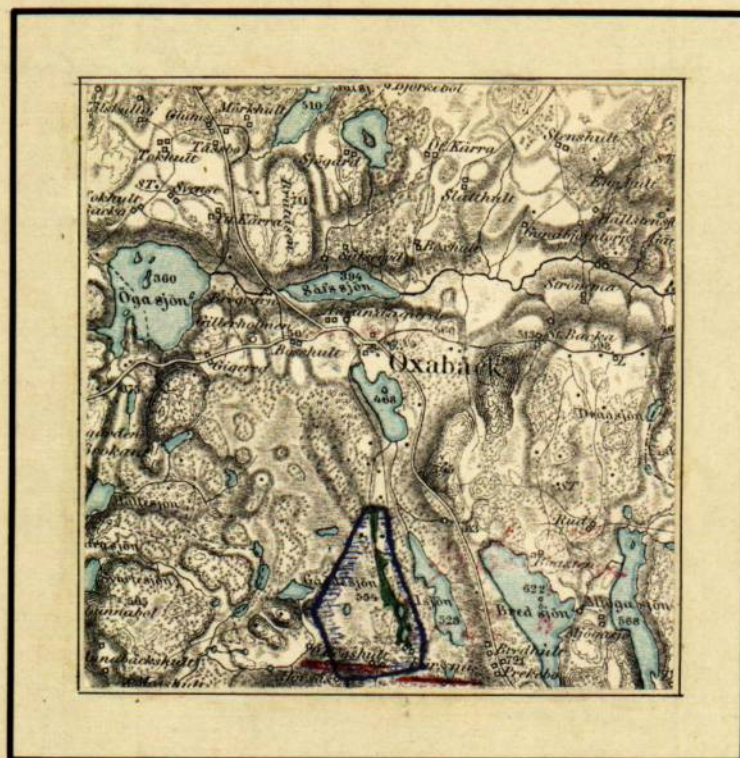
Stockholm den 30 april 1925
Fö Kongl. Landtmåsterstyrelsens namn:
Viss Rishög

Fidimus

ex officio

Hjalmar Branner

Översiktskarta.

1:100000.

Anskrift:

B e t ä n k a n d e

rörande sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn för torrläggning av mark till Färsnäs och Höghult i Öxabäcks socken, Älvsborgs län, avgivet på grund av ifrågasatt bidrag och lån av statsmedel till företagets genomförande.

Läge: Färsnäs och Höghults byar äro belägna 4-5 kilometer söder om Öxabäcks kyrka och 5 kilometer nordväst från Överlida station å Falkenberg - Limmareds järnväg. Tjärnarne ligga omedelbart norr om gårdarne och de vattenbesvärade markerna utmed desamma och deras avlopp finnas till läget utmärkta å vidstående översiktskarta med grön färg.

Beskaffenhet: Dessa marker utgöras av kärr- och mossmarker, de förra delvis uppödlade, bestående av synnerligen väl mulnad gräs- och starrtorv från 0,3 till över 2 meters djup, de sistnämnda av i regel över 2 meter djup föga mulnad mosstorv. Vissa områden äro bevuxna med tall och gran, andra äro trädlösa.

Förundersökning. Vid syneförrättning enligt vattenlagen hava förundersökningar för tjärnarnes sänkning verkstälts, förslag upprättats och deltagandet i företaget ordnats. Ärendet har varit underställt vattendomstolens prövning, varvid skäl till ändring i det meddelade utlåtandet icke funnits och har vad mot domstolens utslag ej anmälts, enligt vad synehandlingarne vidfogad avskrift av domstolsprotokollet i målet utvisar.

Vid förrättningen ifråga vart företaget uppdelat i tven- Areal:
ne från varandra skilda avdelningar.

Till den nedre avdelningen I

höra 0,942 hektar åker

och 0,980 " äng och odlingsmark

Summa 1,922 hektar.

Till den övre avdelningen II

höra 1,389 hektar åker

4,523 " äng och odlingsmark

5,008 " skogs- och mossmark

1,725 " sjöbotten (landvinning)

Summa 12,645 hektar.

Om tjärnavloppets nederbördsområde, till avrinning kom- Vattenavled-
mande vattenmängder och de faktorer i övrigt, på vilka försla- ning:
get till tjärnarnes sänkning grundat sig, finnes redogörelse
lämnad i det vid syneförrättningen meddelade utlåtandet.

Den till avdelning I hörande marken erhåller visserli-
gen torrläggning till i medeltal blott 1.- meters djup, men
djupare torrläggning har icke kunnat åstadkommas inom ramen
för en rimlig kostnad.

Följande ägofigurer äro av beskaffenhet att med fördel Odling:
kunna omvandlas till åker eller äng och föreslås förty till
uppodling, nämligen: 7,8,12,15,16,17,18,22,23,24,25,36,37,52,

55, 56, 59, 60, 61 och 62.

Kostnad:

Kostnaderna för arbetena inom avdelning I hava beräknats

till: för vattenavledningen	kr.	1.070:-	
" odlingen	"	411:-	
" utredning	"	<u>25:79</u>	1.506:79
och för avdelning II			
för vattenavledningen	"	2.380:-	
" odlingen	"	1.754:15	
" utredning	"	<u>62:68</u>	4.196:83
Summa kostnad, kronor			5.703:62

Båtnad:

Genom företagets utförande beräknas båtnaden uppgå till:

inom avdelning I

för vattenavledningen	kr.	947:50	
" odlingen	"	<u>411:--</u>	1.358:50

inom avdelning II

för vattenavledningen	"	2.392:79	
" odlingen	"	<u>1.754:15</u>	4.146:94

Summa båtnad, kronor 5.505:44

Arbetstid:

Tiden för vattenavledningsarbetenas utförande har vid syneförrättningen bestämts till tre år. För odlingen torde en dubbelt så lång tid eller sex år erfordras.

Anslag och lån:

Ehuruval beräkningarne visa att någon direkt vinst av företaget icke skulle uppstå, torde dock företaget med hänsyn

till de möjligheter till utvidgning av de små åkerbruken i
berörda trakt, som erbjödes, vara av beskaffenhet att böra
komma till utförande och understödjas med de i bil. litt. B
uträknade anslags- och lånebeloppen d.v.s. respektive 1.140:--
och 2.230:-- kronor.

Med detta betänkande följa:

Handlingar:

Översiktskarta;

Tabeller, bil. litt. A och B;

Kostnadsförslag bil. litt. C;

Handling angående statsbidrag och lån;

Uppgift på arbetsstyrelse;

Arvodesräkning;

Avskrift av synehandlingar med vattendomstolens

utslag;

Kopia av ritningar i ett blad.

Halmstad den 29 augusti 1922.

C. B. Carlson

Statens lantbruksingeniör.

Tabell.

<u>Avdelning I.</u>	Hela avdelnings-				Anslag- och län-			
	området.				sköndenas andel			
	Areal		Värde		Areal		Värde	
	kar	ar	ter.	i	kar	ar	ter.	i
I sitt vid undersökningen be- fintliga tillstånd utgöres avdelnings- området av:								
Aker		94.2				94.2		
Äng och annan mark		98.-				98.-		
Summa	1	92.2	849	30	1	92.2	849	30
Genom de föreslagna vattenavled- nings- och avdelningsarbetenas utförande beräknas samma om- råde kunna förändras till:								
Aker (förbättrad)		94.2				94.2		
" (förent äng eller annan mark		90.-				90.-		
Äng och annan mark (förbättrad)		08.-				08.-		
Summa	1	92.2	1,796	80	1	92.2	1,796	80
<u>Avdelning II</u>								
I sitt vid undersökningen be- fintliga tillstånd utgöres avdel- ningsområdet av:								
Aker		138.9				138.9		
Äng och annan mark		953.1				953.1		
Summa	10	92.-	2,294	92	10	92.-	2,294	92
Genom de föreslagna vattenavled- nings- och avdelningsarbetenas utförande beräknas samma om- råde kunna förändras till:								
Aker (förbättrad)		138.9				138.9		
" (förent äng eller annan mark)		362.5				362.5		
Äng och annan mark (förbättrad och avbildad)		763.1				790.6		
Summa	12	64.5	4,687	71	10	92.-	4,597	61

*Ägobestämning och värderingslängd över val-
Lenas hemman samt utvisande deras andel*

Hemma- anta		Hemmans och lägenhetens samt innehavares namn m. m.	Areal							
Lutens i karta	Mantel.		åker		Till odling förelagda mark	annan mark		Summa		
			ha	a		ha	a	ha	a	
<u>Ändelning I.</u>										
A	am. fr. 1/28	Färnäs, (Bockhaga) August Landberg	73.7					73.7		
B	1/28	---, L. J. Andersson	20.5		90.-		08.-	118.5		
Summa			94.2		90.-		08.-	192.2		
<u>Ändelning II.</u>										
B	1/28	Färnäs, L. J. Andersson	75.5		201.5		97.8	374.8		
C	5/56	---, J. N. Johansson	50.6	1/2			219.6	270.2		
E	3/60	Höghult, Emil Gabrielsson	12.8	1/2	161.-		273.2	447.-		
Summa			138.9		362.5		590.6	1092.-		

Förskadad mark Tillhörig anslags- och lånesök-
i kostnaden jämte anslags- och lånebelopp.

Kommunernas nummers.	jordförhållings- värde								Deltagen i kost- naden för:						Summa kostnad		Anslag		Lån.	
	genom ord- förhållings- värde		genom ord- förhållings- värde		50 % av förhållings- värde		50 % av förhållings- värde		Anslags- bidrag		Skattning									
	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.		
1-6	392	60			274	82	~~443~~	44	10	69	~~454~~	10	~~151~~	56	~~274~~	82				
7-19	554	90	411	-	388	43	~~626~~	57	15	10	~~641~~	67	~~212~~	90	~~388~~	43				
	947	50	411	-	663	25	~~970~~	-	25	79	~~995~~	79	~~315~~	83	~~631~~	67				
20-38	1.029	66	1.035	95	720	76	~~1.024~~	11	28	03	~~1.052~~	11	~~350~~	91	~~701~~	10				
39-49	311	29			217	90	~~309~~	64	8	47	~~318~~	11	~~106~~	14	~~212~~	09				
52-64	961	74	718	20	673	22	~~958~~	52	26	18	~~982~~	70	~~327~~	57	~~656~~	10				
	2.302	69	1.754	15	1.611	88	~~2.068~~	95	62	68	~~2.131~~	63	~~710~~	54	~~1.421~~	09				
							~~2.290~~	27			~~2.252~~	95	~~784~~	32	~~1.568~~	13				
													1.026	37	2.052	76				
													Summa	1.149	58	2.231	88			

Kostnadsförslag

Avdelning I.

Ep. 0.80 kr.

A. Vattenavledning.

Enligt vid synföreläggningen
beräknad kostnad kronor 1070:-

Kostnad för utredning: " 25:79 1095:79

B. Odling och Tegdikning.

Uppodling av 0.90 hektar " 411:- 1506:79

Avdelning II.

A. Vattenavledning.

Enligt vid synföreläggningen
beräknad kostnad " 2380:-

Kostnad för utredning: " 62:68 2442:68

B. Odling och Tegdikning.

Uppodling av 3.625 hektar. " 1754:15 4196:83

Samma kostnad, kronor 5703:62

Winthas med omkring 10% 330.-
5373.62

Halmstad den 29 augusti 1922.

C. B. Carlson

Statens lantbruksingenjör.

Önskipt.

Vid arbetsplanens fastställande har kostnaden beräk-
nats till:

för vattenavledningen — 3.208 kronor 47 öre

" odlingen & tegdikningen 2.165 - 15 -

Samman 5.373 kronor 62 öre

varav Sökaudenas vattenavledningskostnad: 3.127 kronor 42 öre

Halmstad den 28 april 1923.

På Kungl. Lantbruksstyrelsens vägnar:

Viss Rischberg

Vissmura, ceppris

Ripman Brunwall

Undertecknade, delägare i det företag, som avser sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn samt uppgrävning av deras avlopp för torrläggning av mark till Färsnäs och Höghults byar i Öxabäcks socken, Älvsborgs län, förklara oss härmed vilja komma i åtnjutande av bidrag och lån från för dylikt ändamål anvisade statsmedel och giva för den skull i uppdrag åt styrelsen för företaget:

att göra vederbörlig framställning om största möjliga såväl statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget som lån från odlingslånefonden till företagets genomförande;

att, därest dylikt bidrag och lån beviljas, med vederbörande myndighet upprätta kontrakt om arbetenas utförande;

att emottaga utanordnade bidrags- och lånebelopp samt

att i övrigt vidtaga alla erforderliga åtgärder till företagets snara och ändamålsenliga genomförande.

Färsnäs den 31 mars 1922.

J. A. Johansson,	ägare av 5/56 mtl. Färsnäs lilla;
Em. Gabrielsson,	ägare av 7/160 mtl. Höghult Övre
L.J. Andersson,	ägare till 1/28 mtl. Färsnäs lilla
Aug. Sandberg,	ägare till afsöndrade läg. Brohaga.

Bevittnas af:

Johan Andersson, Kvarnåsen Edvin Johansson, Färsnäs.

Vid sammanträde med delägarne av sjösänkings- och kanalgräv-
ningsföretaget i Färnäs och Höghult, Öxabäcks socken av Älvsborgs län
valdes till styrelse av nämnda företag Emil Gabrielsson i Höghult och
J. A. Johansson i Färnäs.

Färnäs och Höghult den 11 april 1922.

J. A. Johansson

Emil Gabrielsson

L. J. Andersson

Aug. Sandberg.

Protokoll vid syneförrättning enligt vattenlagen rörande avledning av vatten för torrläggning av mark till Höghults och Färsnäs byar i Öxabäcks socken, Älvsborgs län.

Den 26 juli 1921 i Färsnäs.

Närvarande: undertecknad, förrättningsman samt godemännen: Edor Larsson i Hallstorp och Joh. Aug. Pettersson i Tocknarås.

Av sakägarne: Johan A. Johansson,	ägare till 5/56 mtl. Färsnäs;
Emil Gabrielseon,	" " 7/160 " Höghult;
L. J. Andersson,	" " 1/28 " Färsnäs;
August Nilsson-Sandberg,	" " lägenheten Brohaga avsöndrad från 1/28 Färsnäs;
A. M. Börjesson,	ägare till 3/32 mtl. Höghult;
Carl Andersson,	" " lägenheten Brobacken avsöndrad från 1/8 mtl. Amundagärde;

§ 1.

Ansökningen till förrättningen samt förordnandet att verkställa densamma upplästes.

§ 2.

Jäv mot synemännen anmälades ej och visste dessa icke med sig något jävsförhållande till sakägarne.

§ 3.

Vid förundersökning upprättad profilritning över det vattendrag.

om vars uppgrävning fråga var, så ock nivåkarta över den mark, som i torrlägningshänseende vore beroende av nämnda vattendrag företeddes. Vattendraget ifråga, en mindre bäck, utgjorde avlopp för Stora och Lilla Gåstjärn, vilkas sänkning även avsågs med det väckta företaget. Detta skulle sålunda omfatta uppgrävning och rätning av tjärnarnes avlopp med början å ägor till Amundagårde och fortsätta genom ägor till Färsnäs och Höghult upp till Lilla Gåstjärn samt upprepning av sundet mellan tjärnarna.

§ 4.

I fråga om genom grävningen orsakat intrång förklarade vederbörande markägare, att de utan anspråk på ersättning upplåte mark till bäckens rätning och utvidgning samt till upplagsplats för kanaljord.

§ 5.

Broar och trummor över vattendraget skulle ombyggas, trumman för utfartsvägen från Höghult invid Lilla Gåstjärn av de i vattenavledningen deltagande på gemensam bekostnad, övriga trummor och broar av ägaren till markvägen mot en ersättning av 100:- kronor för varje byggnad.

§ 6.

Deltagandet i företaget och därmed förbundna kostnader skulle ske efter nytta och för den skull uppskattning av båtnaden av synemännena verkställas.

§ 7.

Det upplystes, att fisket i tjärnarna var helt obetydligt samt

att något fast älfiske icke fanns vare sig i bäcken från tjärnarne ner till Öxasjön eller i sundet mellan tjärnarne.

§ 8.

Enär tjärnarne icke varit föremål för delning fanns anledning förmoda att samtliga hemmansägare i Lilla Färnsås och Höghult, vilka byars ägor gingo ner till tjärnarne, hade del i dessa. Förutom underrättade och närvarande hemmansägare uppgåvos nu Erik Andersson, Karl Joh. Johansson och August Andersson, Alfred Olsson, Karl Bengtsson, August Karlsson, Emil Lundgren, Alfred Olausson samt Jenny Andersson vara ägare: de tre förstnämnda till hemman i Färnsås och de övriga till hemman i Höghult.

§ 9.

Efter verkställd uppskattning och utredning i övrigt samt sedan förslag och kostnadsberäkning blivit upprättade skulle ärendet vidare behandlas vid sammanträde med sakägarne, och komme tid och ställe för detta sammanträde att tillkännagivas medelst kungörelser i sockenkyrkan och ortstidningen.

C. B. Carlson

Statens lantbruksingeniör.

A. E. Larsson

J. A. Petersson.

§ 10.

Den 31 mars 1922 i Färnsås.

Närvarande: förestående synemän och följande sakägare:

Emil Gabrielsson i Höghult;
Johan A. Johansson i Färsnäs;
L. J. Andersson i " ;
Aug. Nilsson-Sandberg i " Brohaga;
Carl Andersson i Amundagärde Brobacken;

§ 11.

Förslag till vattenavledningen företeddes jämte kostnadsberäkning.

§ 12.

Av fiskeriintendenten avgivet yttrande över företagets inverkan på fisket i tjärnarne upplästes. För den skada å fisket, detta komme att tillfogas genom sänkningen, hade de närvarande delägarne icke något anspråk på ersättning.

§ 13.

L. J. Andersson och August Nilsson-Sandberg i Färsnäs förklarade, att de avstodo från den i § 5 begärda ersättningen för ombyggnad av vägtrummor å deras ägor över avloppet och förbundo sig att ombygga dessa trummor, var och en å egna ägor, utan någon som helst ersättning.

§ 14.

Av synemännen upprättat utlåtande upplästes tillika med värderingslängdens sammandrag och kostnadsfördelningslängden, varefter meddelades, att utlåtandet skulle underställas vattendomstolens prövning.

§ 15.

Att emottaga och förvara förrättningshandlingar och ritningar

till företaget utsågs Johan A. Johansson i Färnäs pr. Öxabäck.

§ 16.

Åt Johan A. Johansson i Färnäs och Emil Gabrielsson i Höghult
uppdrogs att enligt 7 kap. 64§ vattenlagen utfärda kallelse till sam-
manträde för styrelseval.

§ 17.

Förklarades förrättningen avslutad.

Dag som ovan

C. B. Carlson

Edor Larsson

J. A. Petersson.

Till

Konungens Befallningshavande i Älvsborgs län.

Undertecknade få härmed vördsamt anhålla om förordnande för behö-
rig förrättningsman att enligt gällande lag om dikning och annan avled-
ning av vatten förrätta syn för torrläggning av sanka ^{och vattensjuka} marker till Hög-
hults och Färnäs byar av Öxabäcks socken och Älvsborgs län.

Färnäs den 15 augusti 1920.

J. A. Johansson,

ägare till 5/56 mtl Färnäs lilla

Emil Gabrielsson,

ägare till 7/160 mtl. Höghult

L. J. Andersson,

ägare till 1/28 mtl. Färnäs

Aug. Nilsson,

Färnäs

R e s o l u t i o n .

Lantbruksingeniören C. B. Carlson varder härigenom förordnad att den här ovan omförmälda syneförrättningen i laga ordning verkställa.

Denna resolution översändes till förrättningsmannen, som bör över emottagandet hit insända bevis.

Vänersborg i landskansliet den 24 augusti 1920.

På länsstyrelsens vägnar:

Gunnar Wennergren

Knut Sandelin

K u n g ö r e l s e .

För torrläggning av sankta och vattensjuka marker till Höghults och Färsnäs byar i Öxabäcks socken, Älvsborgs län, vilket företag jämväl innefattar sänkning av Store och Lilla Gåstjärn inom nämnda byar samt uppgrävning av avloppet genom ägor till Amundagårde, kommer syneförrättning enligt vattenlagen att handläggas vid sammanträde hos lantbrukaren J. A. Johansson i Färsnäs tisdagen den 26 innevarande juli kl. 10 f. m.

Halmstad den 4 juli 1921.

C. B. Carlson

Statens lantbruksingeniör.

Uppläst i Öxabäcks kyrka den 10 juli 1921 av: J. E. Darell.

Intagen i tidningen Westgöten för den 12 juli 1921 betygar: C. B. Carlson.

F ö r t e c k n i n g

Över personer, till vilka jämlikt 10 kap. 40§ vattenlagen underrättelse om tid och ställe för syneförrättning angående torrläggning av sankar och vattensjuka marker till Höghults och Färsmäs byar i Öxabäcks socken, Älvsborgs län; ^{ansökt} underrättelserna avlämnade å posten den 15 juli 1921.

J. A. Johansson,	Färsmäs,	Öxabäck.
L. J. Andersson,	"	"
August Sandberg,	"	"
P. Andersson,	"	"
August Nilsson,	"	"
Emil Gabrielsson,	Höghult,	"
A. M. Börjesson,	"	"
Johan Johansson,	Amundagärde,	"

Halmstade den 15 juli 1921.

C. B. Carlson.

Till

Statens lantbruksingeniör C. B. Carlson.

Kungl. kammarkollegium får härigenom meddela, att kungl. kollegium vid företräggning denna dag av den utav Eder med skrivelse den 4 juli 1921 insända ansökningshandling och kungörelse angående syneförrättning för torrläggning av sankar och vattensjuka marker till Höghults och Färsmäs byar i Öxabäcks socken av Älvsborgs län, vilket företag jämväl inne-

fattar sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn, icke för närvarande funnit
nödigt att i målet föra talan för bevakande av det allmännas rätt och
intressen. Stockholm den 13 juli 1921.

Tom Wohlin.

/ Åke Sahlgren.

Till

Lantbruksingeniören Herr C. B. Carlson,

Halmstad.

Sedan Kungl. Lantbruksstyrelsen den 13 juli förordnat undertecknad att avgiva yttrande i ärende rörande sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn i Öxabäcks socken, Älvsborgs län, får undertecknad, med återställande av remisshandlingarne, äran anföra:

Fiskerinäring av betydelse kan icke genom företaget lida väsentligt förfång, vadan något hinder mot företaget jämlikt 7 kap. 39§ vattenlagen med hänsyn till fisket icke förefinnes. Några särskilda åtgärder till skydd för fisket anser jag icke erfordras.

Genom den betydande sänkningen av tjärnarna kommer emellertid skada att tillfogas fisket, i det dels vattendjupet efter sänkningen blir alltför obetydligt, dels ock i synnerhet vattenväxtligheten vid stränderna kommer att så gott som fullständigt förstöras. Denna skada anser jag kunna för Stora Gåstjärn skattas till omkring fem kronor och för Lilla Gåstjärn till omkring två kronor per år.

Karlstad

den 5 september 1921.

T. Freidenfelt.

K u n g ö r e l s e .

För sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn samt uppgrävning av deras avlopp inom ägor till Höghult, Färsnäs och Amundagärde i Öxabäcks socken handlägges syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen vid sammanträde hos J. A. Johansson i Färsnäs fredagen den 31 innevarande mars kl. 5 e. m.

Halmstad den 9 mars 1922.

C. B. Carlson.

Statens lantbruksingeniör.

Uppläst i Öxabäcks kyrka den 19 mars 1922 av: J. E. Darell

Komminister.

Intagen i tidningen Westgöten för den 17 mars 1922 betygar:

C. B. Carlson.

U t l å t a n d e

angående sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn samt uppgrävning av deras avlopp för torrläggning av mark till Färsnäs och Höghults byar i Öxabäcks socken, Älvsborgs län, upprättat vid syneförrättning enligt vattenlagen åren 1921 - 22.

Stora och Lilla Gåstjärn, förbundna med varandra genom ett smalt sund, hava sitt avlopp i en mindre bäck, som framrinner norrut och ut-

mynnar i Öxasjön omedelbart söder om Öxabäcks kyrka. Tjárnarnes nederbördsområde utgör blott c:a 50 hektar. Den sträcka av avloppet, om vars uppgrävning fråga är, har att avleda vattnet från högst 220 hektar med en avrinningsmängd vid högvatten av 200 liter och vid medelvatten av 20 liter i sekunden.

Å profilritningen över avloppet äro de med hänsyn till dessa avrinningssiffror och till en ändamålsenlig torrläggning av de vattensjuka markerna utmed tjärnarne och avloppet beräknade dimensionerna angivna och närmare åskådliggjorda å sektionsritningarne.

Å nivåkartan över tjärnarne och torrlägningsområdet är läget av det till upptagande ifrågasatta avloppet utmärkt med tvänne jämnloppande röda linier och betecknat med A - B - C - D - E - F, vilka bokstäver återfinnas vid motsvarande punkter å profilritningen.

Trummor för vägar över avloppet böra hava en genomgångsöppning för vattnet av $0,8 \times 0,8$ meter.

För utrönande av värdet å båtnaden för den mark, som kommer att förbättras genom företagets utförande, har enligt i 7 kap. 22§ vattenlagen stadgade grunder uppskattning av denna mark ägt rum och resultatet intagits i en detta utlåtande bifogad värderingslängd, i vilken för varje fastighet och dess ägare finnes angivet markens värde före företaget, dess värde efter företaget samt dess båtnadsvärde.

Med avseende till lutningsförhållandena finnes skäl hänföra den i företaget ingående marken till tvänne från varandra i torrlägnings-

hänseende skilda avdelningar. Till avdelning 1 hänföres markfigurerna 1 - 19 utmed avloppsträcken A - B och till avdelning 2 figurerna 20 - 66 utmed avloppsträcken C - D - E - F .

Ägarne till marken inom de särskilda avdelningarne deltaga i kostnaderna för den avloppsträcka, vars upptagande möjliggör torrläggning av till viss avdelning hänförd mark, i mån av värdet å båtnaden för denna mark, sådant detta värde finnes beräknat i ovannämnda längd. Beträffande den del av företaget, som avser sänkning av Gåstjärnarne, och som innefattas i avdelning 2, avloppsträcken C - D - E - F , faller mer än hälften av båtnaden genom denna avloppsträckas upptagande på egendom tillhörig de sökande med mark hänförd till nämnda avdelning, varför skyldighet att deltaga i kostnaderna för denna del av företaget i mån av båtnaden jämväl föreligger.

Ombyggnad av vägtrummor och kostnaden härför räknas till den avloppsträcka, varå dylik ombyggnad verkställles.

Underhållet av avloppen bestrides efter samma grund, som ovan bestämts för deltagandet i uppgrävningen. Ombyggd vägtrumma underhålles av den eller dem, som besörja vidmakthållandet av befintlig trumma.

Kostnaden för syneförrättningen gäldas av delägarne i företaget i förhållande till båtnadsvärdet för deras mark enligt värderingslängden, men förskjutes, om så erfordras, av sökandena.

Enär vederbörande markägare förklarar, att de utan anspråk på ersättning såväl upplåta mark till vattendragets utvidgning och rätning,

som tåla intrånget av upplagd jord och sten från grävningen, behöver ersättning för dessa fall icke utgå. Ej heller synes ersättning för genom tjärnarnes sänkning åsamkad skada å fisket behöva gäldas, då anspråk härå ej yppats.

Avgift, varom förmåles i 11 kap. 95§ vattenlagen, skall, enär sådan avgift icke skulle uppgå till 10 kronor, icke erläggas.

Beträffande företaget få synemännen jämlikt 10 kap. 62§ meromnämnda lag bestämma:

- 1/ att företaget skall utföras i överensstämmelse med vid syneförrättningen upprättat förslag såväl med hänsyn till plan- som profilritningar;
- 2/ att uppgrävd jord och sten skall läggas minst en / 1 / meter från det upptagna avloppets kanter med en lutning mot dessa ej skarpare än 1:1.-;
- 3/ att, där schaktningsmassorna uppläggas i strängar, öppningar för dagvattnet från angränsande terräng lämnas eller anordnas vid svackor i markytan, vid tillstötande öppna diken och i övrigt på minst var 40:e meter;
- 4/ att trummor byggas för å plan- och profilritning angivna vägar med en genomgångsöppning för vattnet av minst 0,8 x 0,8 meter;
- 5/ att vid arbetenas utförande och tjärnarnes sänkning vatten ej uppdammes eller påsläppes på sätt att skada uppstår;
- 6/ att företagets utförande inom varje avdelning för sig överlämnas till därför skickad person, med vilken kontrakt om utförandet enligt

bestämmelserna i detta utlåtande bör upprättas, vilket förfarande även bör komma till användning vid framtida rensningar;

7/ att ras och förskjutningar, som till äventyrs uppstå, oförtövat avlägsnas samt nödiga förstärkningsåtgärder vidtagas;

8/ att arbetena må begynna omedelbart efter det detta utlåtande vunnit laga kraft och böra vara bragta till slut senast tre år efter samma tidpunkt samt

9/ att arbetena böra kontrolleras och avsynas av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjören.

Talan mot förrättningen och utlåtandet föres vid Västerbygdens vattendomstol, till vilken besvären, med iakttagande av vad i 11 kap. 85§ vattenlagen härom stadgas, skola vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående dag.

Färsnäs den 31 mars 1922.

C. B. Carlson

Edor Larsson

J. A. Petersson.

Personer, till vilka underrättelse om sammanträde den 31 mars

1922 avlämnats å posten den 17 mars 1922.

Erik Andersson,	Färsnäs (Hvitorpet)	Öxabäck.
Karl Joh. Johansson,	" (Nytorpet)	"
August Andersson,	" (Qvarnåsen)	"
Alfred Olsson,	Höghult,	"
Karl Bengtsson,	"	"
August Karlsson,	"	"
Ernst Lundgren,	"	"
Alfred Olausson,	"	"
Jenny Andersson,	"	"

Halmstad den 17 mars 1922.

C. B. Carlson.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Färderingstängd örr vattenstaddad mark tillhörande Fämnäs och Höghult i Örebro socken, Åsby län; upprättad vid synföreläggning enligt vattenlagen åren 1921 och 22.									

1	2	3	4	5	6
Hemman	Nummer	Manntal	Littera i Kartan	Figureras nummer.	Ägare och Egobestyrning
					<u>Sammandrag</u>
					<u>Ändelning 1.</u>
Färsnäs (Buckhaga)	av. 1/28	A	1-6	August Nilsson-Sandberg	rikande
"	1/28	B	7-19	L. J. Andersson	rikande
					Summa
					<u>Ändelning 2.</u>
Färsnäs	1/28	B	20-38	L. J. Andersson	rikande
"	5/56	C	39-49	Johan A. Johansson	rikande
"		D	50-51	Samfälligt	
Höghult	7/60	E	52-64	Emil Gabrielsson	rikande
		F	65-66	Samfälligt	
			67-68	Stora Gården och Lilla Gården	
					Summa
					<u>Figurer att odla.</u>
				7	äng
				8	"
				12	"
				15	odlingsmark
				16	"
				17	mad.
				18	"
				22	äng
				23	"
				24	"
				25	"
				36	här, tvärgt, odlmark.
				37	"
				52	"
				55	äng, odlingsmark
				56	"
				59	här, tvärgt
				60	mad, odlingsmark
				61	äng
				62	"

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Areal					Värde				
äng och annan impedi-					före fristaget efter fristaget				
åker odlings-					före fristaget efter fristaget				
mark mark höj. mark					före fristaget efter fristaget				
har ar har ar har ar har ar					har figur har figur				
ter. ter. ö. ter. ter. ö.					ter. ter. ö. ter. ter. ö.				
73.7			08.8		491 80		884 40	392 60	
20.5	98.-		10.3		357 50		912 40	554 90	
94.2	98.-		19.1		849 30		1796 80	947 50	
75.5	2 85.5	13.8	16.-		969 82		1999 48	1.029 66	
50.6		2 19.6	04.2		691 28		1.002 57	311 29	
		1 01.-					53 80	53 80	
12.8	1 66.8	2 67.4	14.-		633 82		1.595 56	961 74	
		71.5					36 30	36 30	
			522.-						
138.9	4 52.3	6 73.3	5 56.2		2.294 92		4.687 71	2.392 79	
Färsnäs den 31 mars 1922.									
C. B. Carlson Edm. Larsson J. P. Pettersson.									
06.2				300	18 60	500	31 -	12 40	
03.-				250	7 50	"	15 -	7 50	
10.8				300	32 40	800	86 40	54 -	
12.-				200	24 -	500	60 -	36 -	
34.-				250	60 -	600	144 -	84 -	
28.4				200	56 80	900	255 60	198 80	
05.6				"	11 20	400	22 40	11 20	
14.-				450	63 -	800	112 -	49 -	
16.2				150	24 30	400	64 80	40 50	
04.8				100	4 80	300	14 40	9 60	
34.5				300	103 50	800	276 -	172 50	
1 14.-				100	114 -	300	342 -	228 -	
18.-				"	18 -	"	54 -	36 -	
41.-				300	123 -	500	215 -	82 -	
37.-				250	92 50	800	296 -	203 50	
28.6				"	71 50	1100	314 60	243 10	
37.4				100	27 40	400	109 60	82 20	
14.4				300	43 20	1100	158 40	115 20	
08.9				500	44 50	800	71 20	26 70	
03.7				"	18 50	"	29 60	11 10	

Kostnads förslag

Till räkning av Stora och Lilla Gåsjaen m.m. för
Förläggning av mark till Fäsmäs och Högskull i Ös-
bräcks socken, Ålvborgs län; upprättat vid synför-
rättning enligt vattenlagen åren 1921 och 22.

Läge	Längd i meter.	Arbete, jordart m. m.	Antal	i kronor.	Kost- nad		Summa kostnad	
					kr.	ö.	kr.	ö.
<u>Avdelning 1; Sträckan A-B</u>								
16.12-14	250	Sten och grus	kubm. 90	4.-	360 -			
		Förjord	" 90	0.60	54 -		414 -	
14-12	200	Sten och grus	" 120	3.-	360 -			
		Förjord	" 120	0.60	72 -		432 -	
12-10.50	150	"	" 120	0.60	72 -			
		Sten och grus	" 20	3.-	60 -		132 -	
För oförutredda fall, arbetets tillsyn m. m. tilläggas c: 10 %								92 -
Summa kronor								1070 -
<u>Avdelning 2; Sträckorna C-D och E-F.</u>								
9.70-8.40	150	Stene sten och grus	kubm. 140	5.-			700 -	
8.40-6.50	190	Förjord, lös, ngt vitt	" 320	0.70			224 -	
6.50-4	250	" med "	" 480	0.70	336 -			
		Sten och grus	" 10	3.50	35 -			
		Grus	" 10	1.-	10 -		381 -	
4-0.00	420	Förjord, ngt vitt	" 900	0.70	630 -			
		Grus, ngt stent.	" 20	2.-	40 -			
Summa för utförsvärg vid 0.10 m. 0.80.3.3.5. enligt ritning.						152 -		820 -
E-F	100	Förjord och gylla med stubbar	kubm. 30	1.20			36 -	
För oförutredda fall m. m. c: 10 %								219 -
Summa kronor								2380 -
Färdig den 31 mars 1922. C. B. Carlson.								

Kostnadsfödelningslängd

Till väntning av Stora och Lilla Gåsbygd m.m.
för förläggning av mark till försnäs och hög-
tull i Örsjö socken, Skaraborgs län; upprät-
tat vid synföreläggning enligt vattenlagen åren
1921 och 22.

Namn	Nummer	Mantal	Littera o' karlar	Ågar	Förvärlingsvärde		Förvärlingsprocent	Andel i berättad kostnad		Andel i synskriftsättning/kostnad	
					kr.	ö.		kr.	ö.	kr.	ö.
<u>Andelning 1.</u>											
Färsnäs (Borhaga)	1/28	A		August Nilson - Sandberg	392 60		41.44	443 41		33 37	
---	1/28	B		L. J. Andersson	554 90		58.56	626 59		47 86	
Summa					947 50		100.-	1070 -		81 23	
<u>Andelning 2.</u>											
Färsnäs	1/28	B		L. J. Andersson	1029 66		43.03	1024 11		88 81	
---	5/56	C		Johan P. Johansson	311 29		13.01	309 64		26 85	
---		D		Samfällit	53 80		2.25	53 55		4 65	
Höghult	7/60	E		Emil Gabrielson	961 74		40.19	958 52		82 95	
---		F		Samfällit	36 30		1.52	36 18		3 14	
Summa					2392 79		100.-	2380 -		206 40	
Färsnäs den 31 mars 1922.											
C. B. Carlsson			Edor Larsson			J. A. Petersson.					
Rätt arkiverat bekräftar A. Gustafsson vägnar Markens											

Avskrift.

Protokoll, hållet inför Västerbyg-
dens Vattendomstol i ett efter underställ-
ning till Vattendomstolen inkommet torr-
läggningsmål rörande sänkning av Stora och
Lilla Gåstjärn samt uppgrävning av avlop-
pet, inom Öxabäcks socken, Marks härad,
Älvsborgs län; å rådhuset i Göteborg den
13 juli 1922.

Närvarande: undertecknad, vattenrättsdomare,

vattenrättsingeniören Arthur Asplund

samt vattenrättsnämndemännen Johan Brolin i Borghult och
Hjalmar Olsson i Vestergård.

Vid protokollet: t.f. vattenrättsamanuensen Chr. v. Sydow.

Det antecknades att målet av Lantbruksingeniören C. B. Carlson med go-
de män handlagts vid syneförrättning, som avslutats genom utlåtande
den 31 mars 1922, samt att besvär i målet icke inkommit.

Efter överläggning beslöt VD följande

U T S L A G.

VD som granskat handlingarne i målet i de avseenden, vartill un-
derställningen giver anledning har ej funnit skäl göra ändring i det
meddelade utlåtandet.

Talan mot denna dom fullföljes efter vad, som skall anmälas

hos VRD eller VRS sist å fjortonde dagen herefter eller således tors-
dagen den 27 juli 1922.

Som ovan.

På vattendomstolens vägnar:

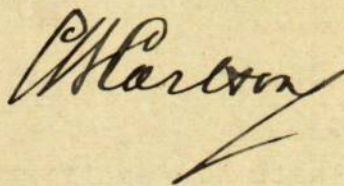
Hugo von Sydow.

Emot ovanstående dom har vad inom föreskriven tid icke härstä-
des blivit anmält; betygar: Vänersborg den 1 augusti 1922.

H. Wullt.

Rätt avskrivet betygar:

Å tjänstens vägnar:

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "O. Carlsson". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping underline.

Anskrift.

För sammankommet med delägare av fjösank-
nings- och kunnalgrävningföretaget i Färnebo och
Hägelum, Åkeshöjns socken av Ålvsborgs län
valdes till styrelse av nämnda företag: Emil
Cabriliusson i Hägelum och J. A. Johansson i Fär-
nebo.

Färnebo och Hägelum den 11 april 1922.

J. A. Johansson
Emil Cabriliusson
L. J. Andersson
Avg. Sandberg

Förminnas

et officio

Hjalmar Ormwall

Anskrift.

Undertecknade, delägare i det företag, som av-
ser skötselning av stora och lilla Östjärn samt
uppgrävning av deras avlopp för tördagging
av mark till Färnebo och Hägelums byar, i Åkeshöjns
socken, Ålvsborgs län, förklara och här-
med vilja kunnna: åtagande av lidrag
och lån från för dylikt ändamål anvisade
statsmedel och geva förordnande i uppdrag åt
styrelsen för företaget:

att gea vederbörlig framtäring om största
 möjliga såväl statsbidrag från allmänna av-
vikningsnämndens som lån från allmogestäm-
fanden till företagets verksamhet;

att, därest dylikt lidrag och lån beviljas, med
vederbörlig myndighet upprätta kan-
trakt om arbetets utförande;

att emottaga utnämndens förslag- och lön-
belopp samt

att i öfrigt nitaga alla nödiga åtgärder
till förtäring för samma och antagningsentliga ge-
nompårande.

Förordnades den 31 Mars 1922.

J. A. Johansson, ägare av 1/8 del i Föreningshuset

Emil Oskari, ägare af 1/6 del i Högskolan Övre

L. J. Andersson, ägare till 1/2 del i Föreningshuset

Aug. Sandberg, ägare till avseende lön. Krollage

Revisornas

Johan Andersson Kvinnars

Edvin Johansson Förenings

Vidmaras

et officio

Kjellman Brunnar

Stt understannod besigtigat arbetet med
sänkning av Sten och Rinn. Gästjärn för terräng-
ning av mark inom Färnäs och Högskults byar i
Öxabäcks socken av Hårds härad och Skövde län
och funnit att arbetet blivit påbörjat och utfördt
i allvarig omfattning och till så stor längd som
jag vid nämnd besigtning i Aug. månad förlorat
är i av orig. då uppfärdt och den 19 Aug. Till Rung.
Landbruksstyrelsen insändt intyg meddelat, det
vartu nu härmed till ytterligare bevis meddelat.

Skraparjö Skövde den 14 Maj 1943.

B. Edin Anderson
f. s. riksdagsman.

Fullmakt

för arbetsstyrelsen i det företag, som avser sänkning av Stora och Lilla Gåstjärn för torrläggning av mark inom Färnäs och Hög- hults byar i Öxabäcks socken av Älvsborgs län, vartill den 13 april 1923 beviljats lån med 2.050 kronor från odlingslånefonden och statsbidrag med 1.020 kronor från allmänna avdikningsanslaget att med Kungl.Lantbruksstyrelsen avsluta kontrakt om arbetets ut- förande jämväl vad beträffar mig åliggande odlingsarbete.

.....*Färnäs*..... den...*13. juli*.....19*23*.

L. y. Anderson

Egenhändiga namnteckningen bevittna:

*Joh, A, Anderson. Emil Andersson,
Kvarnåsen*

Godkänt den 29 dec 1924

204
23

D.-972
Enkom till

20343

H. Landbruksstyrelsen

den 22 DEC 1924

Kewis an vorkstätt anläggning, en del
fristad, samt även anläggning av stora och lilla Präst-
gården för tilläggning av mark inom Färsnäs och
Kjällnäs byar, i Årehälsens socken av Årebygdens land.

Plan fastställt den 13 april 1923;

Statens bidrag: lån 2.050 kronor;

anslag 1.020 " ;

Kontrakt antaget den 31 juli 1924;

Fastställt arbetet till den 1 september 1926.

Vid en insynsbesök den 4 december 1924 företagen
slutansynning av ovan angivna arbete befunns det
samma utfört i full överensstämmelse med det
fastställda förslaget, varför ovanstående förordas
till godkännande.

Beskrivet den 18 december 1924.

Rjerner Brunnell

Statens landbruksstyrelsen.

Stämpel = En (1) krona.